

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, gazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

A Brassói Magyar Kaszinónak, az E. M. K. E. brassómezei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Rémment-ezen levelek el nem fogadtak.

Előfizetési árak:
Helyben kiadás havonta, vagy
külső postán előfizet:
Egyes évre . . . 7 ft. — kr
Félévre . . . 3 ft. 50 —
Negyedre . . . 1 ft. 50 —
Külsőre egész évre 20 frank.
Egyes évre 5 fr. — a kapható
a kiadványokhoz a Grosz Gar-
tis befizetése után.

Hirdetések felvételek a kiad-
hivatalban.

Hirdetések díja:

4 hasznos hirdető-terület vagy
annak helye 8 kr. Nagyból és
szűkebb hirdető-terület köz-
vetlen. Minden egyes hirdet-
vény után adó van 20 kr.
belföldi hirdető.

NYitendő költségei 10 kr.
Hirdetők és NYitendő által
előre fizetendő.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztői iroda:

Brassó, Kapu-utca 22. szám alatt.

hová a lap szellemi részét illeti közlemények intézendők.

Felbőle szerkesztő:

Dr. ZAKARIÁS JÁNOS.

Ésírátör vissza nem adandó.

Laptulajdonos:

A Közmuvelődési irodalmi és művelődési részvétel, Kolozsvár.

Kiadó: Közmuvelődési nyomda Brassó

Dr. Grama Sándor.

A balázsfalvi érsekkölöttek közül zabó és Lauránus legismertebbek a magyar közönség előtt. Előbbi azt esküi dote és mély tudománysággal elemzi. Amióra római kátholikus és oyalis dynasztiák, hogy megválasztása eseten benne nem esalódtak a nagyará álameszme, meddig csak Bécs rányozó azt. De kétkedünk érsekké választásában a Lukacu-affaire után; pépszerűség amugy is kevés lévén, erre ma a román mérvadó körökben a leggyűlöttebb.

Laurán, mint író szerepelt a „Magyar Állam”-ban. Adminisztrációs tehetségének semmi tanújelét nem adta idáig. Modern ember a Váncsa iskolájából, melynek kuforrása Rómában ered, s merő elentában áll a Silutiu-Sterea ódon lőrkörével. Ez utóbbi Cipáru, Pekete-Negrutu szemellenbe kulminál. S ez ódon grékában jár-ekel a harmadik jelölt: Moldován, ki fukar, turganos (akármóni mondai eszélyes) sőt konok (tarkos) s a legnagyobb népszerűségnek örvendő. De tudománysággá? Miveltség? . . . Félünk, hogy csak Balázsfalvának fog impórnálhni. Magyar barátságá pedig legmegbizhatatlannak.

A kor színvonalán áll a negyedik jelölt: Dr. Grama Sándor. Banne jelöltből fő az antichismatikos erély.

TERECZA.

Az árva az árvának.

— Rajz a széki népiéletből. —
Írta: Harmath Lajos.
(Folytatás és vége.)

A lény először látta, úgy megessét a szto a szegény árva sorsán, hogy könyek töltődtek szemébe. Meg is szegyele magát a bűst távolból nézve.

— Hat ótvör az esél! — szót a legény.

— Nem baj, jó nekem ugy is!

— Látod Boris, — folytatta a legény szomoru hangon, — milyen az árva sorsa, mindenkéi hűrdölök tőle!

A lény hirtelen megfordult, ókálva kiáltotta könyvet s oda csusszot a legény mellé.

— No, látja Jóska bá, hogy nem húzódok! . . . De minek is? A pimps, ármális lények lebegek rántók, mőköt nagy benne, de egy szegény apulán, anyán árva mi az örököt pártyalagom! No féljen, meg ügyet sem vet rám gázá-lejőtt! Egy világost sem táncolva volna a gansos bíró hát hát bánom is én! Dehogy bánom! . . . A felelőre nem reptél egyre a cifra cingne, mégis megélünk mi a keltő! His nem táncoltál, nem hát azát nem kelt helyt soha, akad hozmárvál is felesen.

— Ugy, hát már van hozzá valók is?

mely a román „a priori” érzést a hazafias kötelemérzettel meg tudja egyeztetni. Erdély a legalitás és méltánosság elvén alapszik. Szigorú igazságszerző szembeállási képes a görög kath. hitet fenyegető román irreduktivitással s már maga azon körülmény, hogy „Calicul” és „Gazeta” egy évtized óta foglalkoznak iskolai és egyházi működésével, mutatja, mily kiváló adminisztrátor és irodalmi tehetséggel rendelkezik. Megjelenése szaloni, társalgási lebilensől, ismeretköréppant terjedelmű. Birja a román nyelven kívül a magyart, németet, franciát, angol, olaszt, latint és görögöt. Az utóbbiakat annyira alaposan, hogy a klasszikusokat ész abrupot olvassa.

Európai műveltségét bemutatta a „Főia bisericeana”-ban, ama gyönyörű folyóiratban, mely az „Ungaria” mellett első helyre foglalt el az erdélyi román irodalomban. A görög kath. érsek története Erdélyben az, mive pedig páratlanul áll a maga nemében — Ily fényes írvé, íly alapos oknyomozó felgós becsülterébe válnak bármily nagy történeteknek.

Mint gim és teológiai tanár, később igazgató és regens elölvező humán, de komoly fejelemzésűnek nevezetes. Dákoróman-ellenes magatartása fíken tartotta a balázsfalvi diákok 48-as remiszesszenciákkal szaturált viszketeit. Edgigi életét egyáltalán a komoly

munkaszeretet és az eszélyesség blyegét viseli. Alttó évig volt kénytelen nervozitása miatt munkaszünetet tartani s Brassóban és Tusnádon lassu gyulását bevárni.

Ma már megmozdított és teljesen megért elvimerő állunk szemben. Kanonokosság s rohamos haladást Váncsa érsekek közönségét, ki a mély tudományt az erényes pápi élettel együtt benne feltárlta.

Grama volt a nagytudomány Váncsa érsekek kedvencei hítszónoka. S minő szónok! . . . Dr. Szabó szamosnyári püspök maga tündette ki a fiatal Gramát hízgelő dícsőreivel. Szent Pálról tartott nagybírói szónoklatát Demosthenes hevére vallanak S a mily jeles mint egyházi ember, oly széleskörű mint politikus. — Igaz, hogy a „Vaterland” és a „Magyar Állam” hive a pápai kérdésben, de korántsem el fogult vagy merer. — Nincs oly napi kérdés, mibez alaposan, történeti apparatussal segélylőre hozzá nem tudna szólni.

A nemzetiségi kérdésben (meg lehet erről a Gazeta is győződve) a méltányság elvének híve Mi magyarok pedig igazságosak vagyunk. Grama rájónsági szereti a román népközt, és szereti néptet az önfeloldozásig, de a kultúra állát remél nemzetiségnek egyenlőségültséget kívívni és nem a forradalom által.

— Olyan erősen szomorúan mondja ki-gyomlént — szót.

— Tista igaz sa, Boriska, mint a nap! A lény két szál vize szűnt, húzot ki a székéről s eszépen összerokogatra a kezében szorongatott írást, összekötölte az. Aztán félénken, hogy szírel nyit alegény kalapja után s a bokrétát szépen beillesztette a széles pantlikába.

A legény csak elémte, hogyzan szorogkodnak a napot barna gömbölyű lelek s egyezzer csak megfoltok szemét kényezel. Aztán egymásra ádók s úgy elpiant mikéltől, mint a bokrétá közepében lévő pipacs.

— Látja Jóska, az árva az árvának! — Az isten áldjon meg, Boriska! Jobban esik én s ki bokrétá a lelkemnek, mintha a Dárus kincseit adott volna.

— De úgy Jóska, nem mondja meg seinket?

— Nem én.

— Felgadják?

— Fel, isten engem úgy segéljen! . . . De most jér egy piszók közelebb. Ugy, úgy, Boriska! Még egy kőst, még egy kőst. . . . Ugy no!

A lény bizalmasan simult hozzá, — Hisz az adok nekem ralmist Boriska, de nekem sem szabad megmondani senkinek a világon.

— No féljen, mert bizony nem is mondom.

— Igéréd.

Benne a román tülléi igaz fíat a magyar a bókés testvérét, az egyház pedig valódi atyját.

Politikai hírek.

A királyi találkozója a cizárral. Vasrőből érkezett a legelső megbeszélés a hirt, hogy a ciz és Ferencz József király a nyár folyamán Orosz-Lengyelország valamelyik helységében találkozik fogak.

Uj alispán. Beszterce-Naszód vármegye má közlegények gró Lázár István, Kolozsvárról foglalkozó titkárt alispáná választották meg.

Megyek és az egyházpolitika.

Pestmegye közlegénye. Az ország első törvényhatósága az egyházpolitika kérdésben 104 közlegények követte a főváros polgárait. Budapest határozatára amög indítványt terjesztett elő Gullner György, melyben az egyházpolitika kormányprogramját elvileg helyesli, de a kormány iránt valóban kérdést kizárta eszmeköréből. Es indítvány hossa vita 1909 szeptál 34 ülésen elő fogadtatott.

Békésmegye törvényhatósága rendkívül közlegényes foglalkozott a kormány egyházpolitikájával. A közlegény 181 szavazattal 45 ellenben elutasít az általán választmányi javaslattal a bíalmat szavazott a kormánynak.

Baranyamegye törvényhatósági közlegénye elhatározta, hogy a megye felállítás kijelenti, hogy a kormánynak egyházpolitikai programjának megvalósulását célzó munka-

— Igéréd.

— Mondd, hogy isten téged úgy segéljen.

— Istén engem úgy segéljen! — mondta utána a lény.

— Jóska hirtelen áttőlele a lényt s egy forró csókot nyomott ajkakra.

— Ejnye Jóska, de gonosz ki-gyemlé! — sikoltott fél Boriska.

— Megkötöttem a bokrétát! — mente-gelődött a legény.

— De nem illik ám azt — dazogott Boriska, — hitba megtudja majd!

— De nem tudja meg senki, no téj! . . . Én inkább négyféle vágatnam magamat, mint sen valakinek elmondjam, s te is megkötődött, hogy nem szálaz róla senkinek.

— Igen, bizony, ha megtudná a tekintetes aszony! Látja, a mulkor is azt mondja, hogy mind ezáda, rossz leány s, ki csókot adott a legénynek!

— Hiszen nem to adot rólszékpen, hanem én lopjam!

— Igaz bíz a! — szót magkönyöböltől lélekelt a kis lány. — Azt nem is mondhatja, hogy én adtam.

— Azt nem is mondom, isten mentsen! Hit mér' húzodtál ott leány messzire, Boriska?

— Jó nekem itt is!

— Jár közt?

— Olyan má' nincs! Tán megint fondá ralmist a legény!

— Nem én.

— Látom én jól!

— Akkor nincs más mód, mint hogy én

